

SLOVENSKÁ REPUBLIKA
NÁLEZ
Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 430/2023-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Slovenský pozemkový fond**, Búdková 36, Bratislava, zastúpeného URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/25/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/25/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Michalovce **prikazuje**, aby v konaní pod sp. zn. 11C/25/2017 konal bez zbytočných prietahov.
3. Okresný súd Michalovce **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **757,74 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/25/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Navrhuje v napadnutom konaní okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prieťahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadostučinenia v sume 6 700 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

1.1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 430/2023-22 z 15. augusta 2023 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o neprimeranej a ústavnoprávne nekonformnej dĺžke napadnutého konania. Sťažovateľ v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalovaného. Žalobca žalobou podanou 6. apríla 2017 namieta neplatnosť odstúpenia od nájomných zmlúv a domáha sa splnenia povinnosti od žalovaného.

3. Z chronológie napadnutého konania opísanej sťažovateľom a informácií získaných dopytom na informačnej kancelárii okresného súdu vyplýva, že konanie pred okresným súdom ku dňu podania ústavnej sťažnosti trvalo 5 rokov, 4 mesiace a 27 dní bez toho, aby okresný súd o podanej žalobe meritórne rozhodol.

4. Konajúci súd rozhodol uznesením č. k. 11C/25/2017-74 z 30. novembra 2017 o oslobodení žalobcu od platenia súdnych poplatkov v rozsahu 50 %. Po sťažnosti podanej žalobcom rozhodol okresný súd o úplnom oslobodení od platenia súdnych poplatkov uznesením z 10. januára 2018. Rozhodovanie o oslobodení od platenia súdnych poplatkov spôsobilo, že žaloba bola sťažovateľovi na vyjadrenie doručená po 9 mesiacoch a 20 dňoch od jej podania.

5. Súd vo veci nariadil predbežné prejednanie sporu na 7. september 2018 a 17. október 2018. O návrhu na zmenu žaloby podanom žalobcom 6. októbra 2018 okresný súd rozhodol uznesením z 25. októbra 2018. Prvé pojednávanie sa uskutočnilo 7. júna 2019, teda po viac ako dvoch rokoch po podaní žaloby. Pôvodne sa malo prvé pojednávanie uskutočniť 8. marca 2019, avšak uvedené pojednávanie malo byť podľa tvrdenia sťažovateľa odročené okresným súdom z dôvodu hospodárnosti. Ústavný súd dopytom na informačnej kancelárii zistil, že uvedené pojednávanie bolo odročené na základe žiadosti právneho zástupcu žalobcu z dôvodu čerpania dovolenky.

6. Ďalší návrh na zmenu žaloby (rozšírenie žalobného petitu, pozn.) bol žalobcom podaný na pojednávaní 31. januára 2020. Okresný súd o návrhu na zmenu žaloby rozhodol 22. júla 2022.

7. Sťažovateľ navrhol na pojednávaní uskutočnenom 31. januára 2020 zrušenie oslobodenia žalobcu od platenia súdnych poplatkov. Rozhodnutiu okresného súdu predchádzali tri výzvy adresované žalobcovi (z 12. februára 2020, 3. apríla 2020 a 20. mája 2020), ktorými žiadal od žalobcu zdokladovanie pomerov. Dopytom na informačnej kancelárii okresného súdu ústavný súd zistil, že o návrhu na zrušenie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov okresný súd rozhodol uznesením zo 4. júna 2021 tak, že odňal žalobcovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu. Proti uzneseniu bolo podané odvolanie 9. júla 2021, spis bol predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) 23. júla 2021. Krajský súd uznesením z 27. augusta 2021 zrušil predmetné uznesenie okresného súdu a rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu z 10. januára 2018 ponechal v platnosti.

II. Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ namieta v postupe okresného súdu v napadnutom konaní najmä jeho nečinnosť a poukazuje na skutočnosť, že konanie (od podania žaloby, pozn.) trvá už viac ako 5 rokov, 4 mesiace a 27 dní (do podania ústavnej sťažnosti, pozn.) bez toho, aby okresný súd vo veci rozhodol. Pojednávajúc o právnej a faktickej zložitosti veci, uvádza, že predmet konania nevybočuje z rámca bežnej agendy súdov. Skutkové okolnosti prejednávanej veci tiež nesvedčia o dôvodnosti dĺžky trvania konania. Dodáva, že právna ani faktická zložitosť veci neodôvodňuje niekoľkomesačné a opakované obdobia nečinnosti konajúceho súdu.

9. Správanie účastníka konania (sporovej strany) sťažovateľ hodnotí bez prítomnosti výnimočných okolností, ktoré môžu byť hodnotené na ťarchu sťažovateľa. Dodáva, že v napadnutom konaní je aktívny, zastúpený právnym zástupcom, v konaní sa písomne vyjadroval, poskytoval požadovanú súčinnosť vrátane riadneho a včasného predkladania dôkazov. Rovnaké tvrdenie vzťahuje aj na správanie žalobcu. Na ťarchu sťažovateľa vo vzťahu k dĺžke konania možno uvažovať o dvoch úkonoch, a to neúčasti na nariadenom predbežnom prejednaní sporu 15. júna 2018 a žiadosti o odročenie pojednávania z 18. novembra 2019. Uvádza však, že prieťahy zapríčinené sťažovateľom sú v pomere k prieťahom spôsobeným okresným súdom bez väčšieho významu.

10. Poukazuje na to, že postup samotného súdu javí znaky neefektívnosti aj nečinnosti. V konkrétnostiach poukazuje na pomalé rozhodovanie o nárokoch a návrhoch sporových strán, nízku razanciu na nečinnosť žalobcu, neskoré nariadenie, resp. odročovania súdnych pojednávaní, nedôvodné časové odstupy medzi procesnými úkonmi.

11. V priebehu napadnutého konania bola riešená otázka oslobodenia žalobcu od platenia súdnych poplatkov. Rozhodovanie okresného súdu o oslobodení žalobcu považuje sťažovateľ za neprimerane zdĺhavé a neefektívne.

III. Vyjadrenie okresného súdu, replika sťažovateľa a prehľad procesných úkonov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

12. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr V/420/2023 doručenom ústavnému súdu 22. septembra 2023 ako relevantné označil tvrdenia sťažovateľa o tom, že rozhodovanie o oslobodení od platenia súdnych poplatkov trvalo viac ako 9 mesiacov. Okresný súd sa však nestotožňuje s tým, že počas rozhodovania o oslobodení od platenia súdnych poplatkov mohol konať, pretože s nezaplatením súdneho poplatku sa spája následok v podobe zastavenia konania. Preto úkony súvisiace s doručovaním žaloby začal uskutočňovať až po právoplatnosti uznesenia o oslobodení od súdneho poplatku, a to 24. januára 2018. Uviedol, že prvý termín predbežného prejednávania žaloby bol určený na 15. jún 2018, sťažovateľ sa naň nedostavil. Následne okresný súd určil nový termín predbežného prejednávania sporu na 7. september 2018, ktorý bol na žiadosť žalobcu zrušený, nový termín bol určený na 17. október 2018. Žalobca doručil súdu 8. októbra 2018 návrh na zmenu žaloby, preto bol aj tento termín predbežného prejednávania sporu zrušený.

Po rozhodnutí o zmene žaloby bol termín pojednávania určený na 8. marec 2019, pričom aj tento termín bol zrušený na žiadosť právneho zástupcu žalobcu. Predbežné prejednanie sporu sa uskutočnilo 7. júna 2019. Pojednávanie nariadené na 19. november 2019 na základe žiadosti sťažovateľa bolo odročené na 31. január 2020. Žalobca na tomto pojednávaní súdu krátkou cestou doručil podanie, ktoré súd vyhodnotil ako návrh na zmenu žaloby. Z tohto dôvodu súd odročil pojednávanie na neurčito, pričom sťažovateľovi uložil lehotu 15 dní na vyjadrenie sa k návrhu na zmenu žaloby. Sťažovateľ sa vyjadril 3. februára 2020 a požiadal súd, aby prehodnotil rozhodnutie o priznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov. Žalobca bol súdom dvakrát vyzvaný na vyjadrenie k majetkovým pomerom, a to 10. februára 2020 a 15. mája 2020. V napadnutom konaní došlo k zmene zákonného sudcu 2. júna 2020.

13. Súd za obdobie nečinnosti považuje obdobie po vrátení spisu odvolacím súdom od 22. septembra 2021 do 22. júna 2022, keď súd rozhodol o zmene žaloby. Nasledovalo obdobie mimosúdnych rokovaní počnúc 2. marcom 2023 až do oznámenia žalobcu 25. mája 2023, ktorý uviedol, že trvá na podanej žalobe. Následne súd nariadil pojednávanie na 17. august 2023, ktorý bol zrušený na základe žiadosti sťažovateľa. Ďalší určený termín pojednávania na 14. september 2023 bol odročený na 28. september 2023 na žiadosť žalobcu.

III.2. Replika sťažovateľa:

14. Sťažovateľ sa na výzvu ústavného súdu č. k. I. ÚS 430/2023-30 z 28. septembra 2023 k stanovisku okresného súdu vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 4. októbra 2023, v ktorom uviedol, že okresný súd uznal prietahy vzniknuté v konaní. Domnieva sa, že vzhľadom na vyjadrenie okresného súdu jedinou spornou otázkou ostáva posúdenie dosiahnutia ústavnoprávne relevantnej intenzity prietahov v konaní. Poukazuje na vyjadrenia okresného súdu, ktorý potvrdil nečinnosť v období od 22. septembra 2021 do 22. júla 2022, a rovnako na obdobie rozhodovania o návrhu na zmenu žaloby v trvaní presahujúcom dva roky. K mimosúdny rokovaniam akcentuje, že toto obdobie nie je pričítateľné ani súdu, ani sťažovateľovi. Ústavnú sťažnosť považuje za dôvodnú v celom rozsahu a prízvukuje, že celková dĺžka konania na jednom stupni presahuje 6 rokov bez toho, aby bola vec meritórne rozhodnutá.

III.3. Prehľad procesných úkonov:

15. Z hľadiska časovej chronológie procesných úkonov možno nad rámec už uvedených skutočností uviesť, že pôvodne nariadený termín pojednávania na 28. september 2023 okresný súd na žiadosť žalobcu doručenu 27. septembra 2023 v neskorých večerných hodinách odročil. Zároveň krátko po doručení žiadosti o odročenie pojednávania bola okresnému súdu 28. septembra 2023 v nočných hodinách doručená aj námietka zaujatosti okresného súdu. Súd žiadosti o odročenie nevyhovel. Vo veci konajúci sudca na pojednávaní 28. septembra 2023 informoval sťažovateľa o vznesenej námietke zaujatosti a uviedol, že k prejednaniu veci pristúpi až po rozhodnutí o tejto námietke. Stanovisko sudcu bolo krajskému súdu predložené 3. októbra 2023. Krajský súd rozhodol o námietke zaujatosti uznesením sp. zn. KNcC/17/2023 z 10. októbra 2023 tak, že zákonný sudca nie je z pojednávania a rozhodovania sporu vylúčený. Podaním zo 17. októbra 2023, doručeným okresnému súdu 18. októbra 2023, sťažovateľ opätovne doplnil svoju predchádzajúcu argumentáciu.

III.4. Ústne pojednávanie:

16. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskami účastníkov konania a s obsahom okresným súdom zaslaného spisového materiálu týkajúceho sa napadnutého konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K nastoleniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

20. Ústavný súd dáva do pozornosti, že aplikácia ním posudzovaných kritérií je oveľa jednoduchšia v prípadoch, v ktorých zistil, že súd bol celkovo nečinný a vo veci neuskutočnil žiadne úkony (II. ÚS 4/03, II. ÚS 229/04, II. ÚS 52/05).

21. Napadnuté konanie okresného súdu nevykazuje znaky väčšej faktickej či právnej náročnosti. Predmetom konania vo veci samej je posudzovanie platnosti odstúpenia od nájomných zmlúv a určenie trvania nájomného vzťahu. Ústavný súd v danom prípade nezistil zásadnú právnu či skutkovú náročnosť sporu, pričom žiadnu konkrétnu príčinu faktickej či právnej náročnosti nekonštatoval ani okresný súd.

22. Uvažujúc o správaní sťažovateľa v súvislosti s jeho pričinením sa o dĺžku trvania napadnutého konania, ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka konania bola ovplyvnená aj úkonmi na strane sťažovateľa. Vplyv na dĺžku trvania konania mala nepochybne aj opakovaná zmena právnych zástupcov, z ktorých každý po prevzatí právneho zastúpenia vyhotovil a súdu doručil podanie majúce povahu generálneho vyjadrenia ku všetkým skutočnostiam produkovaným v konaní,

spravidla sprevádzaným žiadosťou o poskytnutie dodatočnej lehoty na vyjadrenie a vymienením si práva poskytnúť vyjadrenie, resp. návrhy na vykonanie dokazovania aj dodatočne. Rovnako tak mali na dĺžku konania vplyv aj opakované žiadosti o odročenie pojednávania zo strany sťažovateľa. Sťažovateľ sa bez ospravedlnenia nezúčastnil na predbežnom prejednaní sporu 15. júna 2018, preto bolo odročené. Pojednávania nariadené na 19. november 2019 a 2. marec 2023 a 17. august 2023 boli odročené na návrh sťažovateľa. Opakované žiadosti o odročenie pojednávania boli produkované aj zo strany žalobkyne.

23. K tretiemu kritériu, a to postupu okresného súdu, ústavný súd vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Do pozornosti dáva vyjadrenie okresného súdu, v ktorom okresný súd sám označil ako prietahmi sa vyznačujúce obdobie od 22. septembra 2021 do 22. júla 2022, keď rozhodol o zmene žaloby na základe návrhu žalobcu z 30. januára 2020. Zdôrazňuje, že toto obdobie je obdobím absolútnej nečinnosti okresného súdu, ktorá nie je ústavnoprávne akceptovateľná.

24. Navyše, ústavný súd poukazuje na čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), v zmysle ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Postup okresného súdu v napadnutom konaní okresného súdu je charakterizovaný nízkou razanciou bez dôsledného uplatňovania prostriedkov zverených súdu na zabezpečenie plynulého priebehu konania, a to najmä s poukazom na § 153 CSP a § 183 CSP.

25. Skutočnosť, že súd v prvoinštančnom konaní ani po uplynutí 6 rokov nedospel do štádia vydania meritórneho rozhodnutia, je sama osebe dôvodom konštatovania prietahov v konaní dosahujúcich ústavnoprávne relevantnú intenzitu. Po zhodnotení všetkých okolností ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru o existencii prietahov v napadnutom konaní, ktoré idú na vrub postupu okresného súdu v dôsledku jeho už uvedenej nečinnosti a nesústreďeného postupu. Okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu.

26. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadost'učinenie

27. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva

a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo právoplatne skončené, ústavný súd vo výroku tohto nálezu prikázal okresnému súdu konať (bod 2 výroku nálezu).

28. Pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadosťučinenia vo výške 6 700 eur. V tejto súvislosti poukazoval na početnú rozhodovaciu činnosť ústavného súdu a ESLP. Napriek tomu, že sťažovateľ poskytol teoretický exkurz týkajúci sa rozhodovania o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, tento nedostatočne personifikoval. Z odôvodnenia totiž nie je zrejmé obsahové vymedzenie základnej tézy, a to prečo na ochranu porušeného práva vyžaduje vyšší stupeň ochrany ako deklarácia porušenia.

29. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Zohľadňujúc predmet a povahu sporu, správanie sťažovateľa, význam sporu pre sťažovateľa ako verejnoprávneho subjektu, ústavný súd v okolnostiach veci považoval okolnosti veci, deklarovanie porušenia uplatnených práv, príkaz konať, ako aj náhradu trov konania ako také, ktoré už nevyžadovali relutárnu satisfakciu (III. ÚS 521/2022).

30. Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovел tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie (bod 4 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

31. Ústavný súd priznal sťažovateľke podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde náhradu trov konania v celkovej sume 757,74 eur (bod 3 výroku nálezu).

32. Pri výpočte náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je 193,50 eur a hodnota režijného paušálu je 11,63 eur. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je 12,52 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) a za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 (písomné podanie vo veci samej). Vzhľadom na to,

že právny zástupca sťažovateľa je platiteľom DPH, v súlade s § 18 ods. 3 vyhlášky sa odmena zvyšuje aj o príslušnú sadzbu DPH – 20 %.

33. Náhradu trov konania za právny rozbor ústavný súd sťažovateľovi nepriznal z dôvodu, že z obsahu právneho rozboru priloženého k ústavnej sťažnosti vyplýva, že jeho obsahom sú skutočnosti týkajúce sa oboznámenia sťažovateľa s inštitútom ústavnej sťažnosti. Obsahovo možno tento úkon subsumovať pod prevzatie a prípravu právneho zastúpenia vrátane prvej porady s klientom. Účelom prvej porady s klientom má byť oboznámenie sa s právnou vecou klienta a rovnako aj poskytnutie základného poučenia o spôsobe uplatnenia práva. Uvedené platí o to viac, ak právny zástupca zastupoval sťažovateľa aj v konaní vo veci samej.

34. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu